

Afslutningsmøde og status i Esbjerg og Varde Kommuner

Elbiler, Rækkevidde og infrastruktur

Esbjerg d. 25.06.2013

Alexander Schou Nielsen, Projektchef - asn@clever.dk - +45 52190839

Besøg os på www.clever.dk, eller [facebook.com/clever](https://www.facebook.com/clever)

CLEVER følger elbilerne

Nissan Leaf

Tesla Model S

Trilling (C-Zero, iOn, iMiEV)

Renault Kangoo Z.E.

Opel Ampera

Tesla Roadster

Også i fremtiden

Renault ZOE Z.E.

VW e-Golf

BMW i3

Citroën Berlingo Electricque

Nissan e-NV200

BMW i8

VW e-UP

Ford Focus Electric

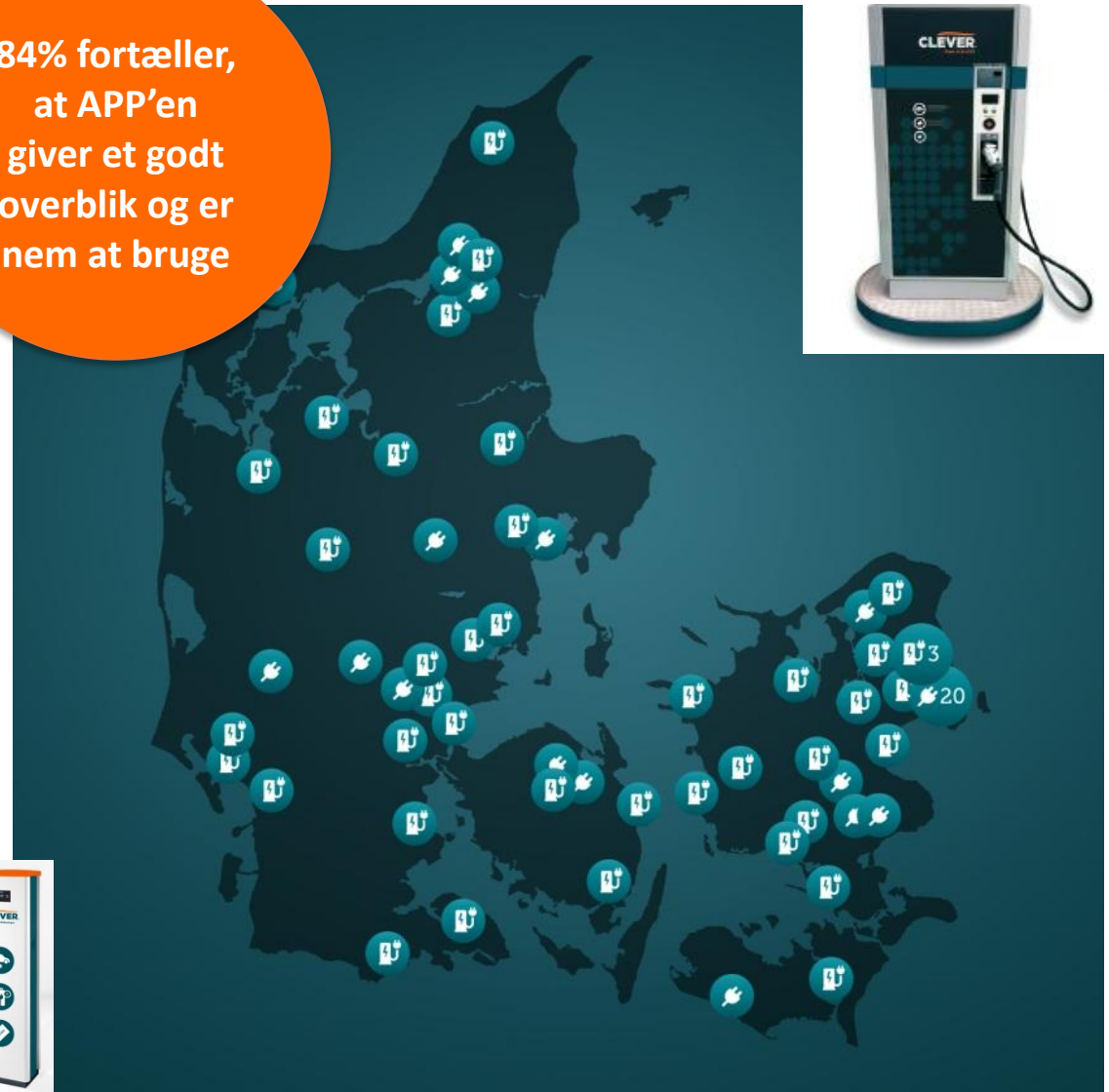
Audi A1 e-tron

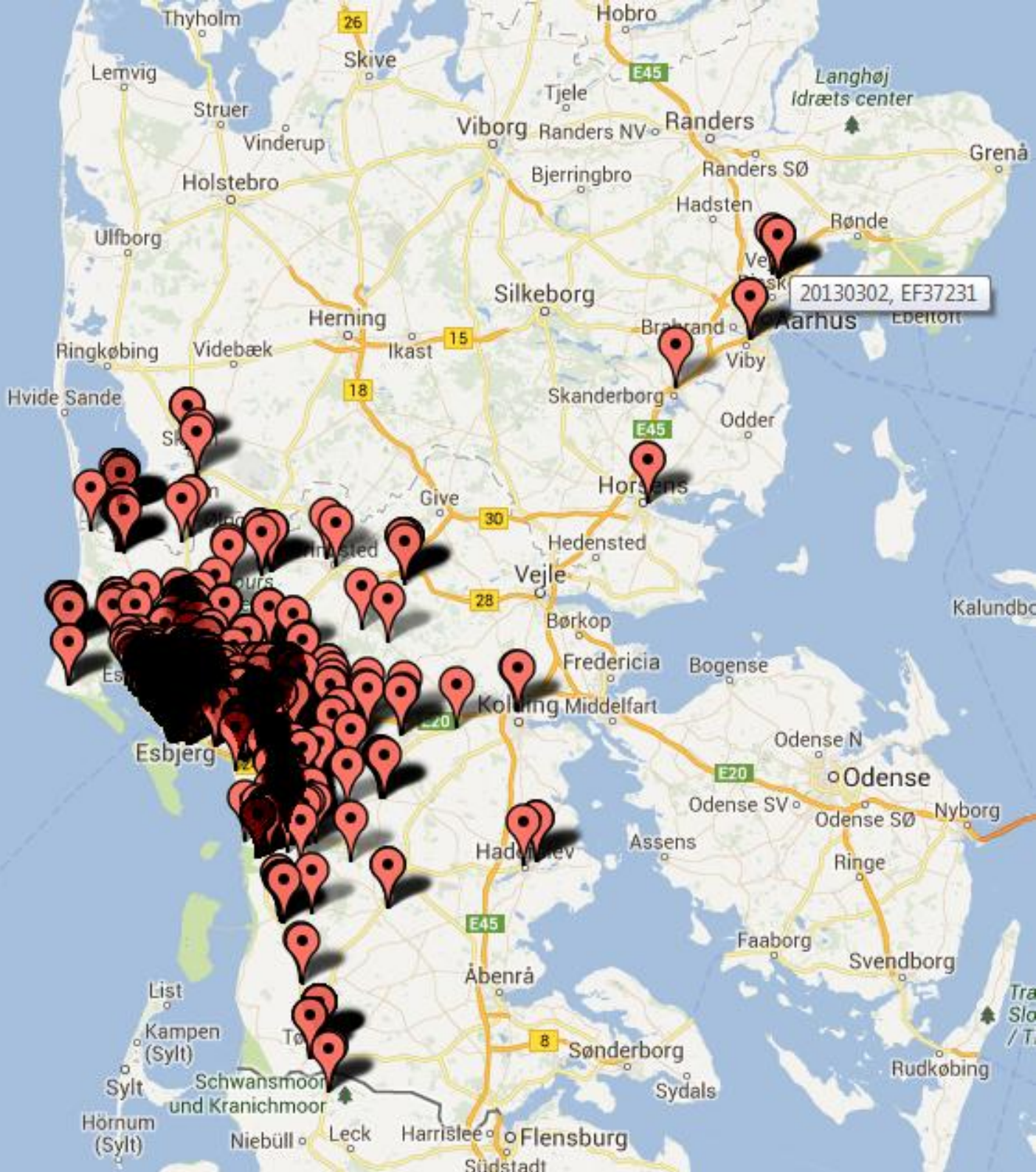
Offentlig infrastruktur

- gratis til rådighed for testfamilierne

84% fortæller, at APP'en giver et godt overblik og er nem at bruge

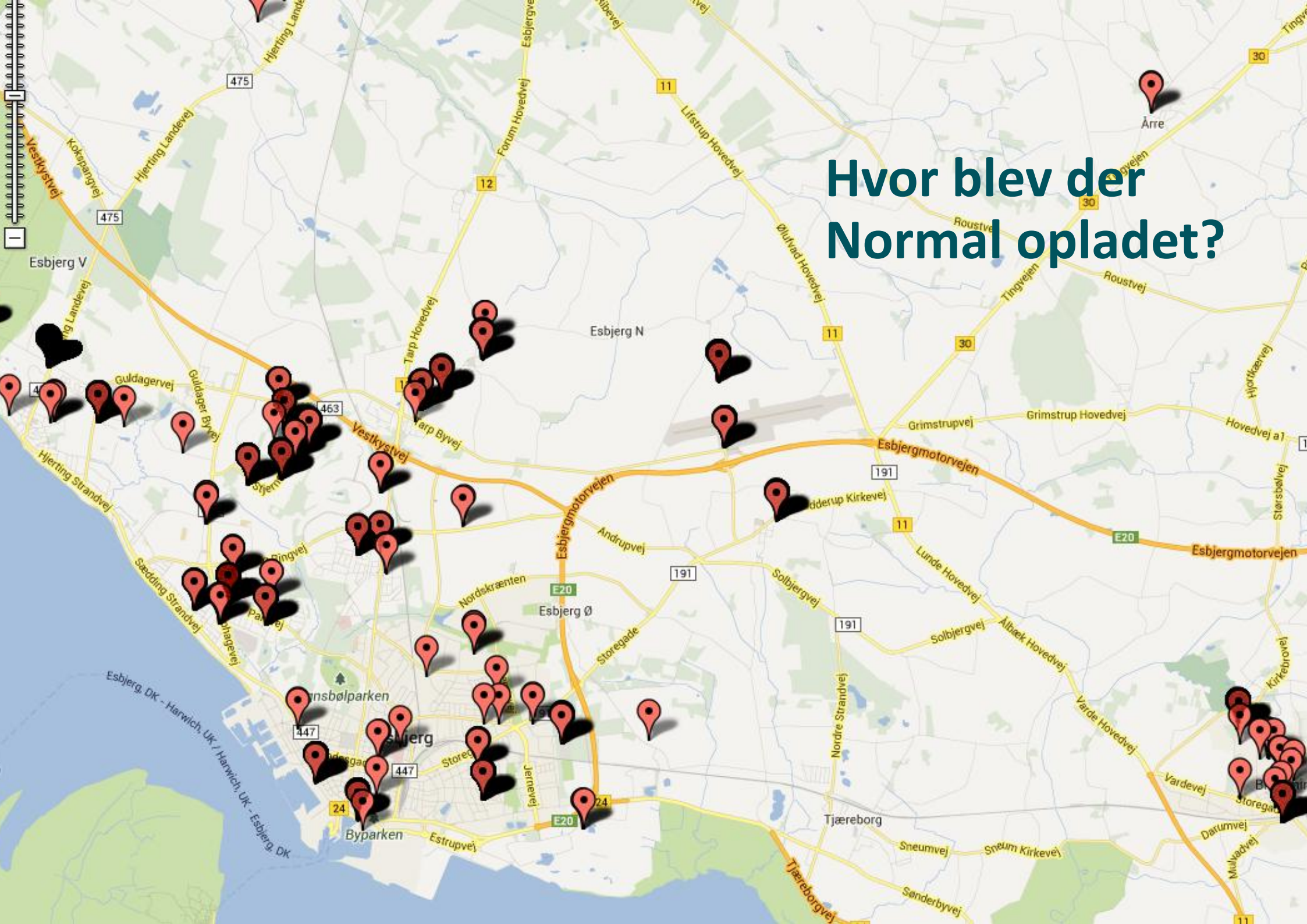
Hvor endte turen? (Esbjerg Kommune)

Hvor endte turen?
(med lidt zoom...)

Hvor blev der Normal opladet?

Hvor blev der
Hurtig opladet?

Hvor endte turen? (Varde Kommune)

A map of the Esbjerg region in Denmark, densely populated with red location pins. The pins are scattered across the landmass, with a significant concentration in the central and southern parts, particularly around the Esbjerg and Tjæreborg areas. Major roads like E20, E46, and E30 are visible, along with geographical features like Ho Bugt and Nordby. The text 'Hvor endte turen? (med lidt zoom...)' is overlaid on the right side of the map.

Hvor endte turen?
(med lidt zoom...)

Hvor blev der Normal opladet?

Hvor blev der
Hurtig opladet?

Den offentlige infrastruktur skal være hvor bilerne er...

Hurtig ladestation

- Til de korte stop
 - Placeret ved hovedfærdselsårer
 - Ved supermarkeder, tankstationer, fastfood restauranter, bycentrum m.m.
- 100 km ekstra på ca. 15 minutter

Normal lader

- Ved stop +2 timer
 - Placeret ved slutdestinationer
 - Ved shopping centre, bycentrum, hoteller, forlystelser, golfbaner m.m.
- 40 km ekstra på mellem 15 og 90 min alt efter biltype

Eksempler på optimal placering for Normal opladningsmuligheder i det offentlige rum

Kategori	Sted
Forlystelser	Alle større forlystelser
Golfbaner	Top 10 klubber
Strande	Større strandbyer og øer
Bycentrum	By og handelscentrum
Stadion	Superliga stadions
Større læresteder	Universiteter, større handelsskoler, evt. gymnasier
Større virksomheder	Til medarbejdere og gæster
Kommunale bygninger	Til medarbejdere og gæster
Sygehuse	Til medarbejdere og gæster

Opladning på farten

GO opladningskort

Til dig, der blot ønsker adgang til det landsdækkende ladenetværk – og ikke andet.

GO opladningskort

kr. **5,50** / kWh | Pr. md. **0,-** | Oprettelse kr. **350,-**

GO More opladningskort

Til dig, der bruger det landsdækkende ladenetværk regelmæssigt og ønsker billigere strømpris.

GO More opladningskort

kr. **3,50** / kWh | Pr. md. **99,-** | Oprettelse kr. **0,-**

Ladestandere

Type	3,7 - 22 kW
Kabel	Socket
Stik	Mennekes
Kapacitet	2 elbiler
El tilslutning	1 fase, 16 Amp – 3 faser 32 Amp
Adgang	CLEVER opladningskort (RFID)
Ladetid 0-100% (Nissan Leaf)	ca. 6,5 timer
Ladetid 0-100% (Renault ZOE)	ca. 1 - 6 timer
Tesla Model S (85kWh)	ca. 4 - 22 timer

Ladebokse

Type	3,7 kW	11 kW	22kW
Kabel	Fast monteret eller Socket	Fast monteret eller Socket	Fast monteret eller Socket
Stik	Mennekes eller SAE 1772	Mennekes eller SAE 1772	Mennekes eller SAE 1772
Kapacitet	1 elbil	1 elbil	1 elbil
El tilslutning	1 fase, 16 Amp.	3 faser, 16 Amp.	3 faser, 32Amp.
Adgang	Fri (option: RFID / nøgle)	Fri (option: RFID / nøgle)	Fri (option: RFID / nøgle)
Ladetid 0-100% (Nissan Leaf)	ca. 6,5 timer	N/A	N/A
Ladetid 0,100% (Renault ZOE)	ca. 6 timer	ca. 2 timer	ca. 1 time
Tesla Model S (85kWh)	ca. 22 timer	ca. 8 timer	ca. 4 timer
Illustration <i>Vægmonteret løsning. Kan monteres på stander mod merpris</i>			

Finansiering af ladeinfrastruktur?

Lokale midler:

- Lokal Agenda 21
- LAG
- Anlægsbevilling - regler for puljer vedr. infrastruktur til f.eks. cykelstier?

Regionale midler:

- Projekt REEEZ (eksempel fra Region Sjælland)
- Copenhagen Electric (eksempel fra Region Hovedstaden)

Statslige midler:

- Infrastrukturpulje på 40 millioner. kr. til køb af elbil.
- Videreformidles via kommunalt klima- og miljønetværk?

EU midler:

- Energy in transport (STEER). Området omfatter initiativer vedr. energibesparelser og energieffektivitet i transportsektoren, herunder stimulering af markedet for alternative brændstoffer, grøn energi og effektive biler. Der fokuseres bl.a. på energieffektivitet i byerne.

Hvorfor CLEVER

National partner

- Markedsleder - med flere af Danmarks største virksomheder som kunder
- Finansiell solid, da CLEVER ejes og støttes af 5 af Danmarks største energiselskaber, der tilsammen har aktiver på over DKK 50 milliarder, samt en langsigtet plan for CLEVER.
- Solidt etableret i branchen og aftaler med professionelle og landsdækkende underleverandører

Landsdækkende netværk

- Største ladenetværk i Norden
- CLEVER app med livestatus på det offentlige netværk (ledig, optaget og mulighed for reservation i fremtiden)
- Driftsikkert netværk, med ekstrem højt performance mål på minimum 99% (pt. har netværket 99,9%)
- CLEVER er Danmarks mest erfarne EMO (Electric Mobility Operator) med mere end 1.700 udførte installationer bag os

Attraktivt tilbud

- Gennemtestet produkter af høj kvalitet med en intuitiv brugergrænseflade
- Høj volumen giver CLEVER bedre indkøbspriser, som kommer vores kunder til gode
- Transparente og konkurrencedygtige priser

Livet efter Better Place

Elbilmarkedet fortsætter uden Better Place, selvom vi vil mærke at de ikke er der længere!

- **Better Place status lige nu:**

- Kurator har overtaget boet efter
- Batteriskifte, offentlig opladning og hjemmeopladning er lukket
- Offentlige ladestandere kan ikke "bare" rives ned, pga. IP rettigheder
- Kunder med Renault Fluence har modtaget et nødladekabel.

- **Indvirkningen på elbilmarkedet:**

- BP's konkurs vil kunne mærkes på opmærksomheden og den politiske agenda
- CLEVER fortsætter udrulningen af ladestandere, vi understøtter alle nye elbiler
- Better Place kunder kan få opladning hos CLEVER
- CLEVER og branchen fastholder troen på hurtigopladning til elbiler
- Batteriskifte er "ude"

testenelbil

Afslutningsmøde og status i Esbjerg og Varde Kommuner

Esbjerg d. 25.06.2013

Alexander Schou Nielsen, Projektchef - asn@clever.dk - +45 52190839

Besøg os på www.clever.dk , eller [facebook.com/clever](https://www.facebook.com/clever)

testenelbil

Overblik over forsøgsprojektet

1.500 testfamilier i 24 danske kommuner

km

3,8 mio kørte kilometer på strøm

198 biler

testenelbil

Resultater fra Esbjerg

74 testfamilier

188.442 antal kørte km på strøm

14,1 tons sparet CO2

testenelbil

Resultater fra Varde

66 testfamilier

199.667 antal kørte km på strøm

15 tons sparet CO2

testenelbil

Testpiloternes fordomme:

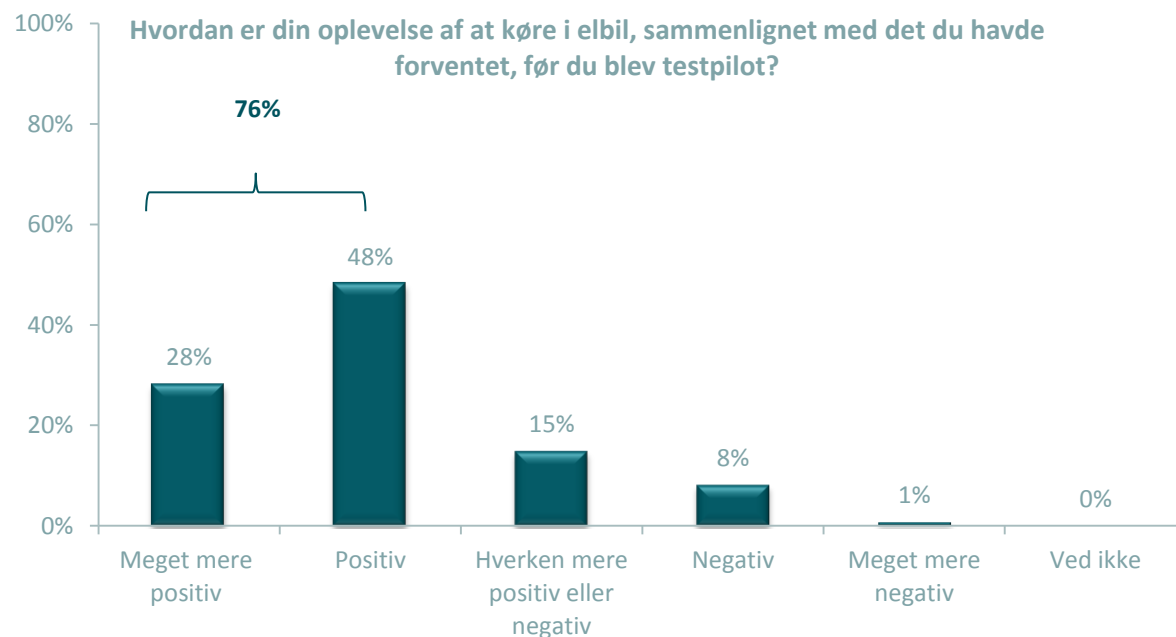
- Lille sløv bil
- Farligt uden lyd
- Konebil

Deltagelse i projekt Test-en-elbil afliver fordomme

Ja – alt dette kunne være i elbilen

Test-en-elbil afliver fordomme

- **Fordomme overfor elbilen er blevet mindre:** Resultaterne viser, at 58 % af testpiloternes fordomme i meget høj eller i høj grad er blevet mindre efter deltagelse i Projekt Test-en-elbil
- **Holdning til elbilen er blevet mere positiv:** 76% af testpiloterne har svaret, at deres holdning til elbil er blevet påvirket i positiv retning i meget høj grad eller i høj grad.

Kørevaner:

Deltagelse i projekt Test-en-elbil skaber bedre kørevaner og flytter på opfattelsen af elbilen

- **69 %** tænker i højere grad end før over energirigtig kørsel!

Citater:

...Troede at elbiler var super skrabede for at få noget ud af batterierne, og selvom de er skrabede føltes de som en rigtig bil og de kørte godt.

...Jeg er meget overrasket over accelerationen.

...Det er dejligt at køre uden motorstøj, og det er en behagelighed at starte op ved lyskurve, hvor man kommer hurtigere fra start end de fleste.

Lydløshed:

Elbilister kører mere sikkert, fordi de har større opmærksomhed på trafikken.

- **72%** af testpiloterne har angivet, at de er meget mere opmærksomme bilister, fordi elbilen er lydløs.
- **43%** vurderer lydløshed til at have lille eller ingen betydning for deres følelse af sikkerhed, når de kører bil

Citater:

...ens egen øgede opmærksomhed omkring netop dét, at bilen er praktisk taget lydløs, har afværget uheldige hændelser.

...total stressless driving med god samvittighed .

...havde mange i mit netværk med ude at prøve og alle var overrasket over, hvor komfortabel selv sådan en lille bil var. Men størst indtryk gjorde som regel det ultralave støjniveau.

Data i projektet:

Dataloggere giver os præcise informationer:

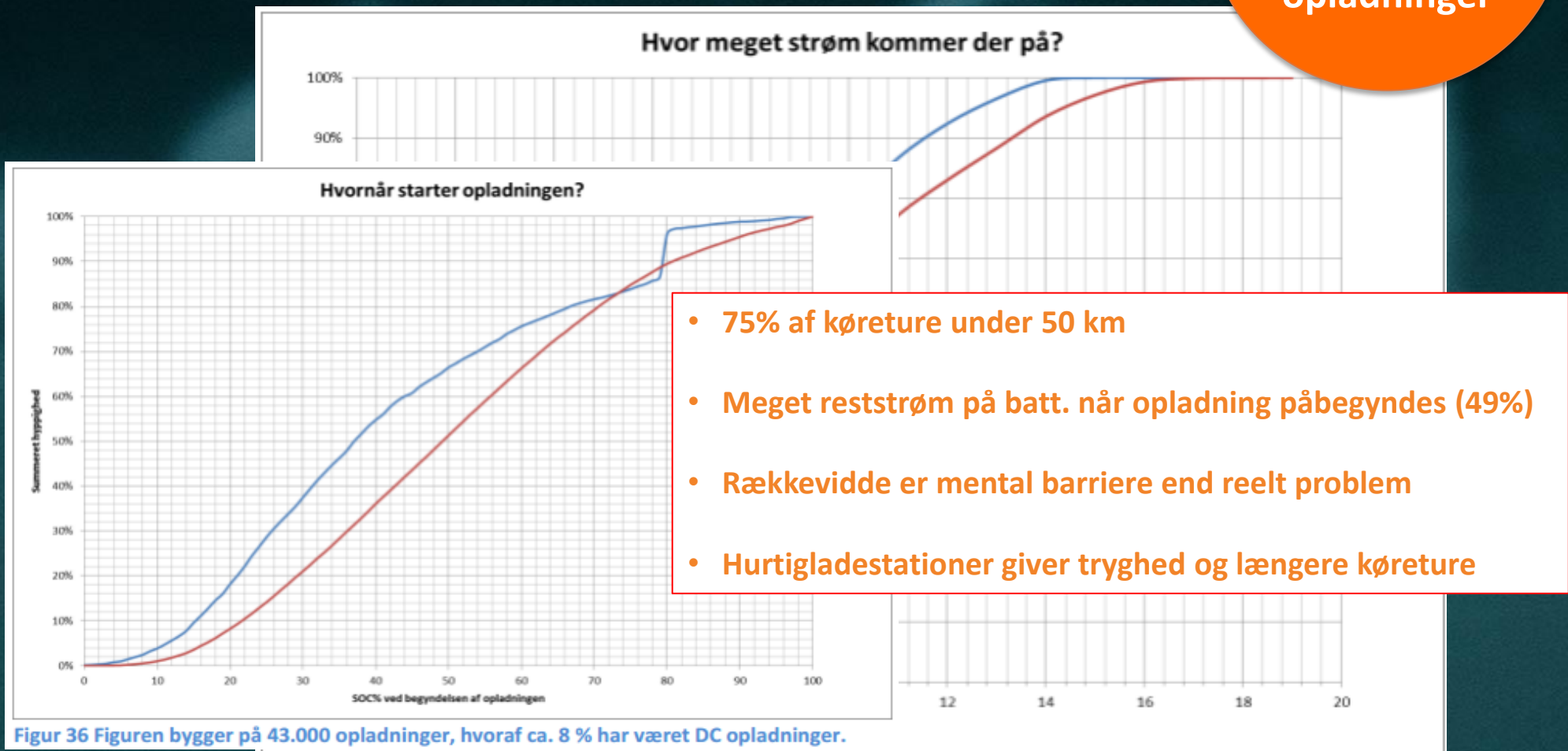
Væsentligt lavere
energiforbrug
samt CO₂
udledning pr.
kørte km. i elbil

Bil	Citroen C-Zero	Peugeot 207
Drivmiddel	El	Diesel
Energiforbrug – norm data	0,135 kWh/km	0,419 kWh/km
Energiforbrug – faktiske køredata ⁽³⁾	0,201 kWh/km	0,52 kWh/km
Well to Tank – CO ₂	359 gram/kWh	20 gram/kWh ⁽¹⁾
Tank to Wheel – CO ₂	25 gram/kWh	267 gram/kWh
Well to Wheel – CO ₂	384 gram/kWh ⁽²⁾	287 gram/kWh
Well to Wheel CO ₂ udledning pr kørt km – normdata	48 gram/km	130 gram/km ⁽²⁾
Well to Wheel CO ₂ udledning pr kørt km – faktiske køredata	77 gram/km	149 gram/km

Data i projektet:

Bilerne kan køre længere inden det er tid til opladning.

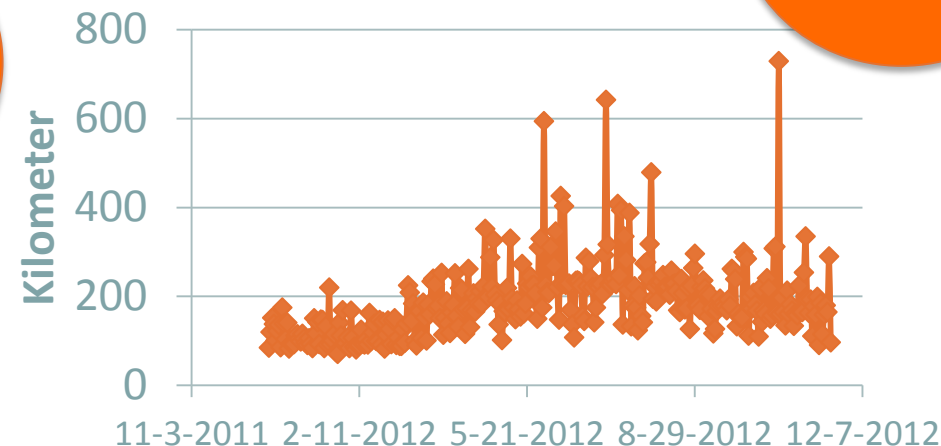
Figureerne
bygger på
43.000
opladninger

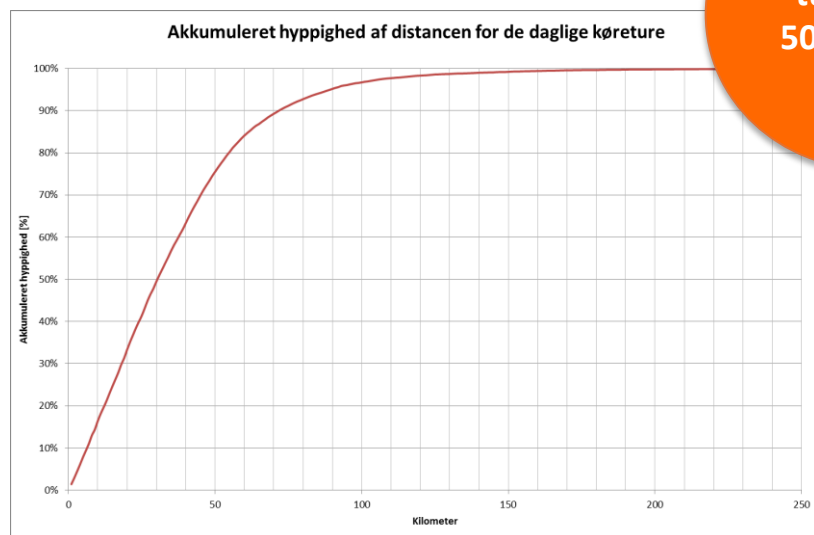
Hvor langt køres der om dagen?

Rekord på
14.500
km/test-
periode

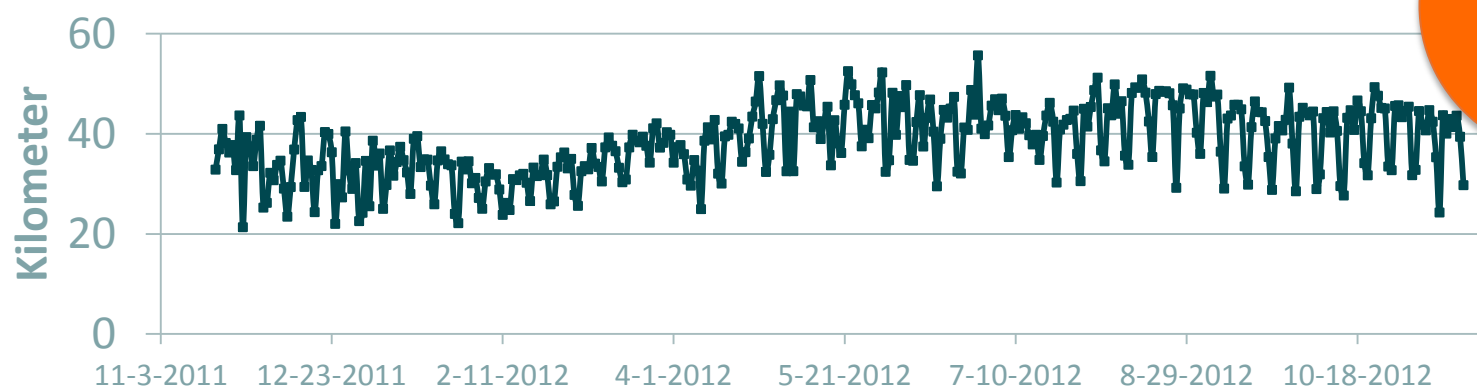
Dagens længste tur

75% af alle
ture er på
50 km. eller
mindre

Daglig tur

Hurtigla-
destationer
→ Kører
længere

I gennemsnit køres der 38 km om dagen, inkl. weekend og helligdage

Data i projektet:

Datalogger opsamler data om følgende:

Testpiloterne skal notere følgende:

- Dato og tidspunkt for køretur (start+stop)
- GPS-position for hele køreturen
- Opladningstidspunkt + energimængde
- Type opladning (AC/DC)
- Hastighed
- Energiforbrug

- Hvem var chaufføren?
- Antal passagerer?
- Formål med turen?
- Eventuelle kommentarer

Konklusioner
bygger på
mange data
og meget
fakta

Testperiode: 20-07-2012 - 22-10-2012

Juli August September Oktober

Ture i Juli (20-07-2012 - 31-07-2012)

Dato:	Starttid:	Sluttid:	Chauffør:	Passagerer:	Formål:	Kommentare:	Afstand:	Start batteri:	Slut batteri:
fredag 20-07	05:43	06:21	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		43 Km	100 %	62 %
fredag 20-07	10:12	10:14	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		0 Km	100 %	100 %
fredag 20-07	10:14	10:24	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		3 Km	100 %	98 %
fredag 20-07	10:29	10:37	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		4 Km	98 %	95 %
fredag 20-07	12:19	12:33	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		9 Km	95 %	88 %
fredag 20-07	12:36	12:40	Nils Bertram.	0	Andet (eks. b:)		0 Km	88 %	88 %

Data fra testpiloterne i Esbjerg

	Esbjerg Kommune	Alle kommuner
Km gennemsnit/måned	873 km/måned	1008 km/måned
Flest km. i testrunde	5729 km/testrunde (3. runde)	14.324 km/testrunde (Sorø)
Sparet CO2	14,1 ton	253,8 ton
Antal testpiloter, der har købt elbil gennem CLEVER	Ingen registreret	9 testpiloter

Esbjerg Kommune placerer sig under landsgennemsnittet i forhold til kørte km.

Data fra testpiloterne i Varde

	Varde Kommune	Alle kommuner
Km gennemsnit/måned	1053 km/måned	1008 km/måned
Flest km. i testrunde	8869km/testrunde (2. runde)	14.324 km/testrunde (Sorø)
Sparet CO2	15 ton	253,8 ton
Antal testpiloter, der har købt elbil gennem CLEVER	Ingen registreret	9 testpiloter

Varde Kommune placerer sig over landsgennemsnittet i forhold til kørte km.

Dynamisk nettarif i Sønderborg og Aabenraa sammen med SE

- CLEVER faciliterede intelligente ladebokse med mulighed for tidsindstilling
- CLEVER styrede opladningen
- CLEVER deltog i møder med testpiloter for at gøre midtvejsstatus
- CLEVER bistod i Sbi's dataindsamling

Kl. 00.00 – 06.00
3 øre pr. kWh

Kl. 06.00 – 14.00
14,25 øre pr. kWh

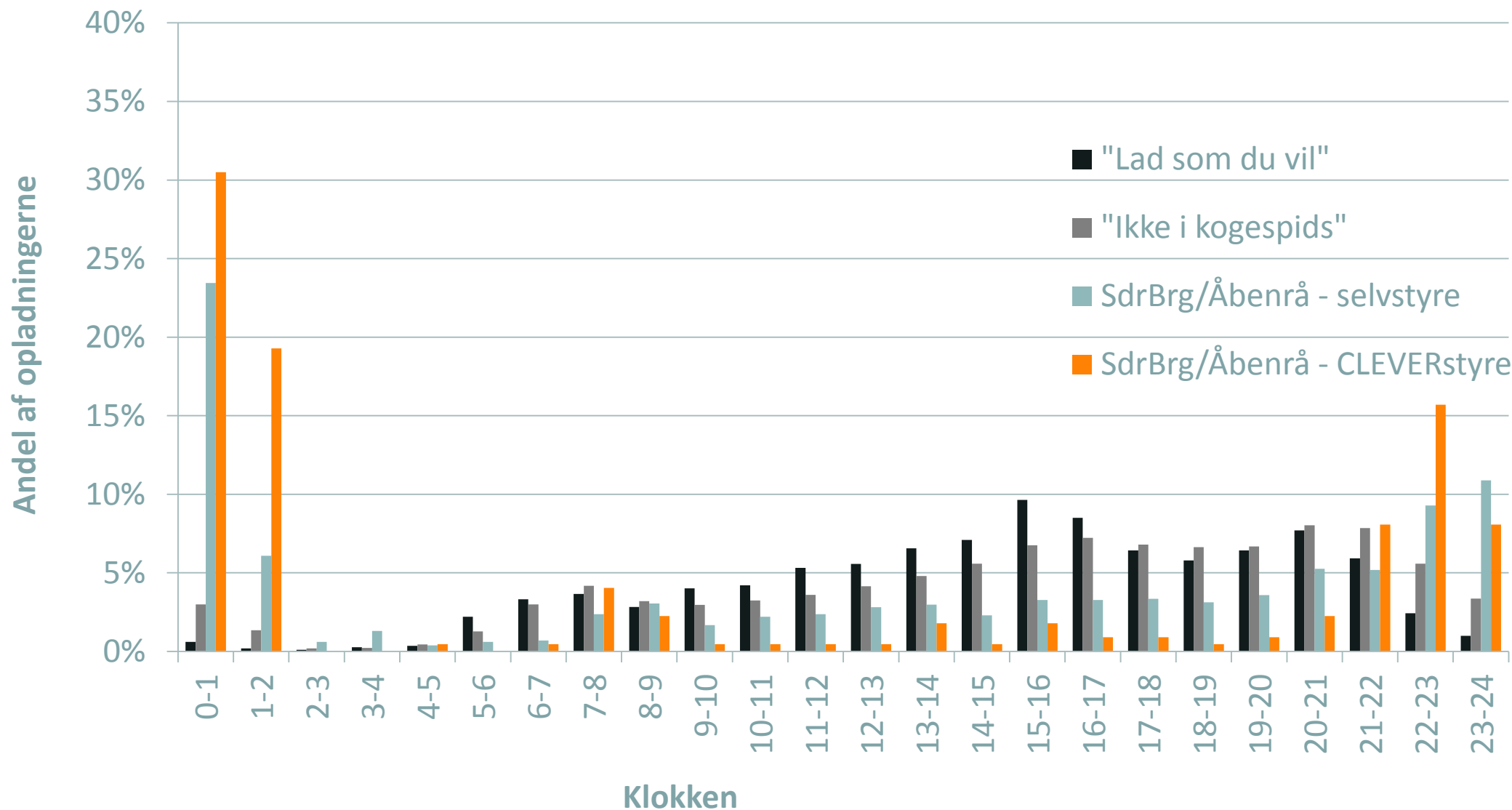

Kl. 14.00 – 20.00
30 øre pr. kWh

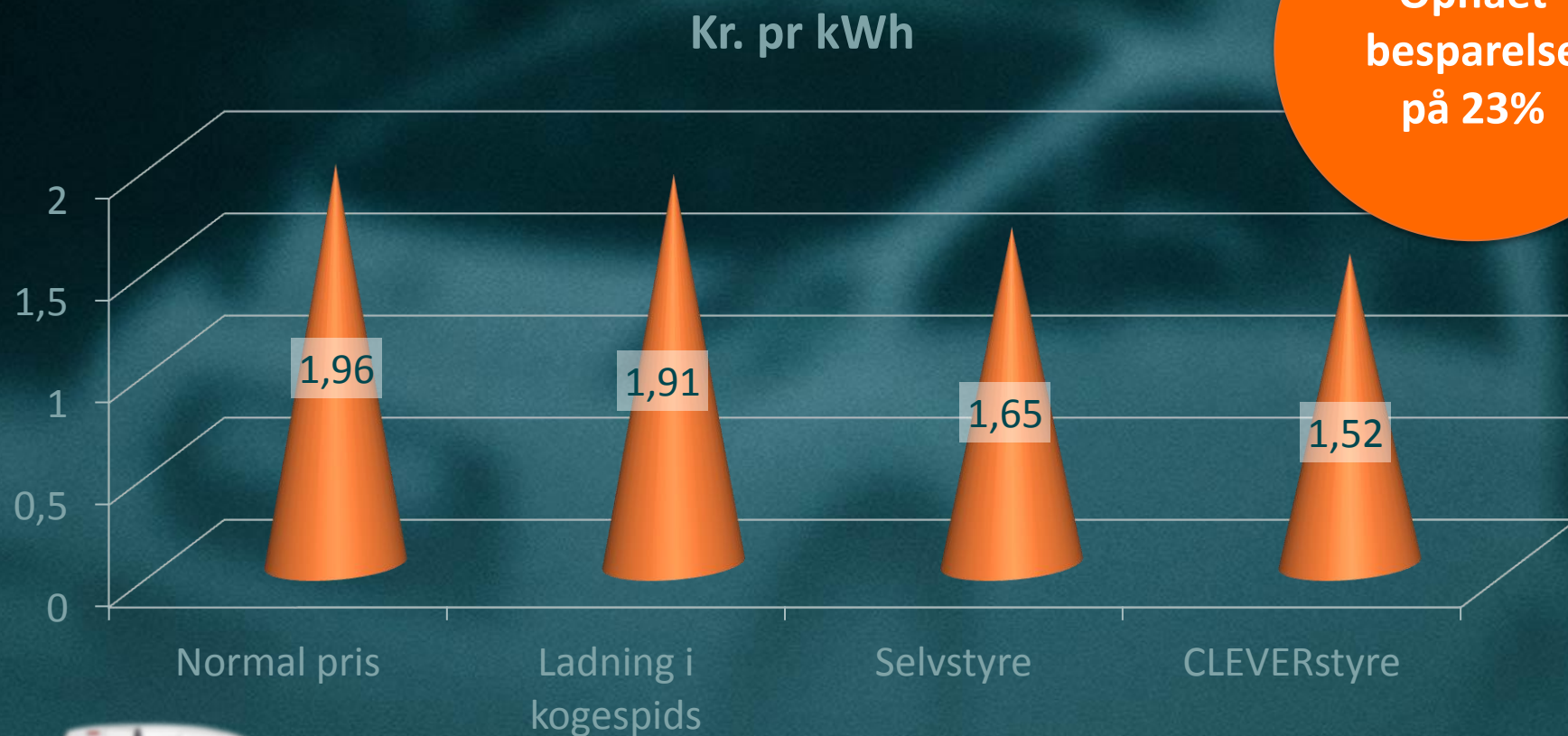

Kl. 20.00 – 24.00
6 øre pr. kWh

Hvad skal der til for at flytte opladningen?

Kunne det betale sig?

Årlig besparelse på **8.840 kr.** med udgangspunkt i muligheden for variabel nettarif samt 1 kr. tilbage pr. kWh

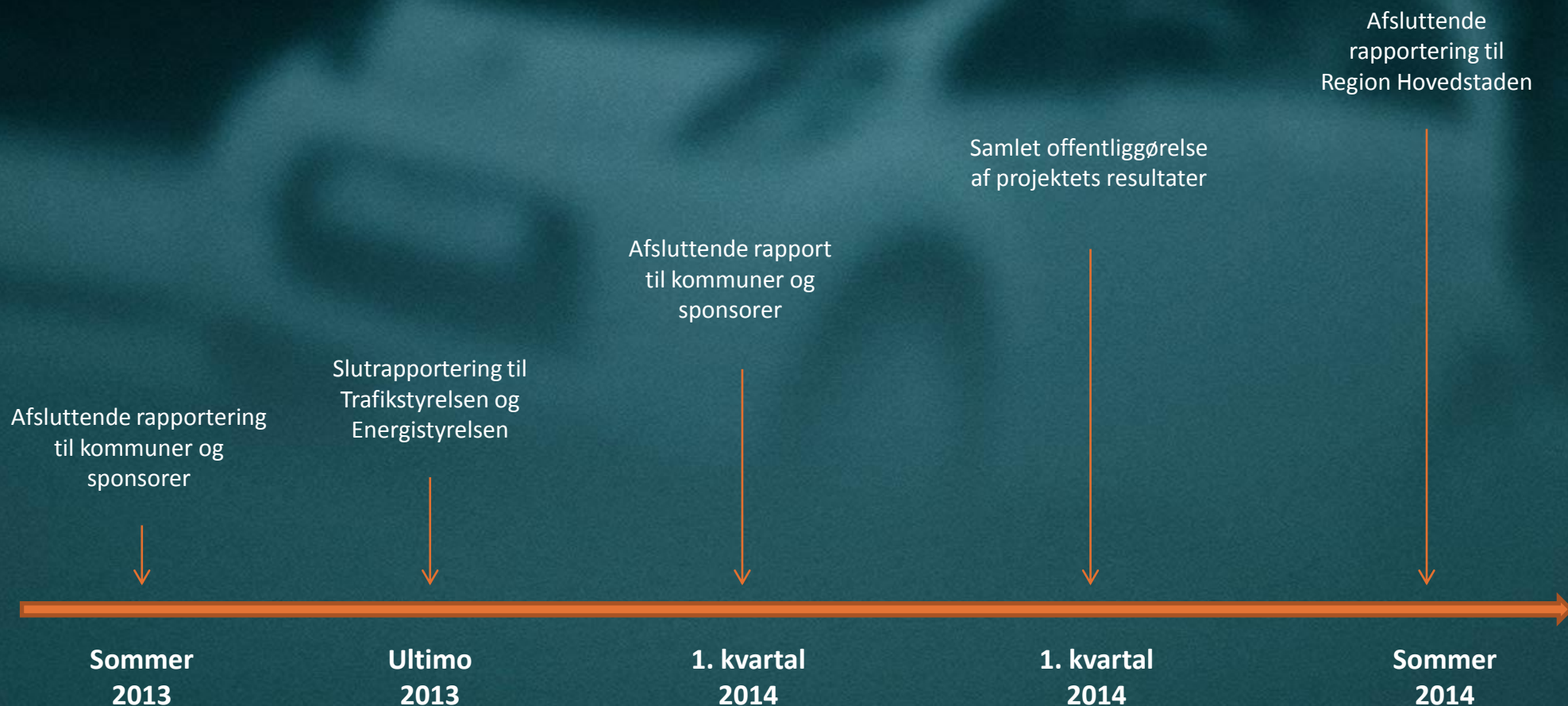
Hvad har vi lært?

Projektet nedbryder fordomme

- Troede de fik en lille sløv bil, men de fik en hurtig elbil, som dækkede langt de meste af deres behov
- 96% af de adspurgte testpiloter har et meget positivt/positivt indtryk af Test-en-elbil projektet
- 79% vil anbefale andre at køre elbil efter deltagelse i Test-en-elbil
- Rækkevidden forøges med udbygningen af infrastrukturen
- Dynamiske elpriser, en vigtig brik i fremtidens elsystem , der gør elbiler endnu mere fordelagtige
- 93% angiver det i meget høj/høj grad ville ændre deres strømforbrug, hvis der var variable strømpriser
- 72% tænker over energirigtig kørsel efter deltagelsen i Test-en-elbil
- 41% af de adspurgte testpiloter har angivet, at de i meget højere grad/ højere grad end før tænker over deres øvrige energiforbrug efter deltagelse i Test-en-elbil
- 92% har fundet det meget nemt/nemt at benytte hjemmeladeren

Projekt Test-en-elbil fremover

Afrapportering frem til og efter afslutning af projekt Test-en-elbil

testenelbil

Tak for indsatsen og et godt samarbejde!